

Vapenvägrarna

Antalet politiska vapenvägrare har under senare år ökat. Förhållandet har vid flera tillfällen påpekats i bl a Svensk Tidskrift. Där har också orsakerna till denna utveckling antytts. En intensiv politisk propaganda framför de mest olikartade argument mot svenskt försvar, och tyvärr faller allt flera ungdomar offer för dessa. Däremot har antalet värnpliktiga, som vägrar bära vapen av etiska grunder, förblivit tämligen konstant.

Hur stark propagandan är och i vilka ordnade former den drivs, framgår av att numera bildats en Vapenvägrarnas centralorganisation (VCO). Denna organisation har i höst sammanträtt till en två dagars kongress i Göteborg. Tyvärr föreligger inga uppgifter om vilka som betalat omkostnaderna för denna sammankomst, ej heller är det ännu bekant hur VCO:s planerade aktiviteter skall finansieras. Emellertid kan man se, att åtminstone ifråga om en sådan har VCO tänkt sig att kostnaderna skall betalas — av statsmedel!

Kongressen beslöt nämligen, att VCO skall sätta igång en utställningsverksamhet, utformad så att den kan accepteras och distribueras av Riksutställningar. Eftersom sistnämnda organisation är rent statlig, skulle, om VCO:s planer ginge i uppfyllelse, genom statens förmedling till skolorna sändas en utställning, som propagerade mot själva förut-sättningarna för svenskt försvar. Man får utgå ifrån att det finns en gräns för vad myndigheterna skall kunna tåla.

Försvarsminister Sven Andersson, som redan på annat sätt gjort en personlig och kraftig insats mot vapenvägrarnas organiserade propaganda, har tillfälle att också här göra sitt inflytande gällande.

Tydligen från samma vapenvägrarhåll härstammar en ganska påkostad broschyr, sammanställd för att utdelas till de värnpliktiga vid inskrivningsförrättningarna. Den till synes officiella utstyrseln, blått omslag med tre kronor, är lånta fjädrar, avsedda att bedraga. Broschyren propagerar först mycket löst och ytligt för ett icke-våldsförsvar. Därefter lämnar den detaljerade anvisningar om hur man skall försöka skaffa sig vapenfri tjänst. Den rekommenderar, att den sökande skall uppge att bruk av vapen för honom skulle medföra djup samvetsnöd. Man undrar hur många som med hjälp av denna broschyr kommer att skriva just så, utan att veta vad de talar om.

I Dagens Nyheter har en av tidningens medarbetare i två utförliga artiklar under hösten tillhandahållit ”Argument för värnpliktsvägrare”, som rubrikerna lyder. Artikelförfattaren själv är tydligen ärlig i sin övertygelse; han är sk totalvägrare, som ej vill bidra med någon som helst insats till landets och sina medmänniskors skydd i händelse av krig. Det märkligaste i hans artiklar är emellertid hans envisa fasthållande vid att vi har en armé som är tillkommen och sammanhållen genom tvång. Han anmärker hånfullt, att ”detta tvång är le-

gitimt om det stöds av en riksdagsmajoritet”.

Så är det om man ser saken snävt och alldeles ignorerar den enskildes vilja att deltaga i försvaret av vår frihet. Vi kan alla här i landet åläggas vissa skyldigheter genom lag, stiftad av regering och riksdag. På det sättet är det som vår demokrati fungerar. Vår värnpliktslagstiftning medger samtidigt generösa undantag från däri intagna regler. Om någon totalvägrar bryter han totalt mot lagen och får ta konsekvenserna. Andra, som kan styrka att de bör falla under undantagsbestämmelserna, får göra sin skyldighet på särskilt sätt inom totalförsvarets ram.

Det sistnämnda är alltså i sig fullständigt legitimt, och det skall villigt erkännas att befrielse från aktiv militär-

tjänst och dess ersättande med t ex sjukvårdstjänst i vissa fall också är humant. Det finns ungdomar, som är så ärliga att de inte kan åberopa religiösa eller etiska skäl för sin vapenvägran men som av olika skäl inte skulle kunna anpassa sig till ett militärt förband. Men de behöver inga organisationer för att bli rätt placerade. Organisationer för värnpliktsvägrare får finna sig i att de i sig själva blir misstänkta. Ingen kan hindra någon från att bilda en sammanslutning och att kalla den VCO. Men om samhället har anledning att tro, att denna ej är tillkommen för att hjälpa enskilda utan för att underminera vårt försvar, då finns det anledning till skärpt uppmärksamhet och till de åtgärder, som lagen medger.